

21.11.2018

Recomandări de amendare a proiectului de hotărâre privind aprobarea criteriilor și punctajelor pentru întocmirea listei cu în vederea repartizării locuințelor sociale aflate în patrimoniul și administrarea Municipiului București,

proiect aflat la pct.ul 4 pe ordinea de zi a ședinței Consiliului General al Municipiului București din data de 22 noiembrie ora 11:00

Recomandările pe care le facem pornesc de la premisa că politicile de locuire socială trebuie să se adreseze cu prioritate grupurilor celor mai vulnerabile. Cu atât mai mult cu cât stocul de locuințe sociale de la care dispune Municipiul București este extrem de redus, comparat cu numărul mare de cereri (aproximativ 20.000 de cereri, raportat la mai puțin de cinci apartamente disponibile, așa cum se arată în secțiunea Spațiu Locativ pe site-ul www.pmb.ro), și având în vedere că există programe complementare destinate subvenției locuirii pentru categorii de persoane care nu sunt în zone de vulnerabilitate socială extremă (programul ANL), criteriile pe baza cărora se stabilesc listele de priorități pentru locuirea socială trebuie să reflecte această premisă. Astfel că, punctajul acordat pentru stabilirea listei de priorități trebuie să fie invers proporțional cu capacitatea solicitanților de a a-și asigura condiții minime decente pe piață.

Avem în vedere prevederile Legii locuinței nr. 114/1996 care definește locuința socială ca fiind – “Locuință care se atribuie cu chirie subvenționată unor persoane sau familii, **a căror situație economică nu le permite** accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței.”

Avem în vedere Legea privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale 116/2002 care prevede: “în funcție de nivelurile veniturilor stabilite [...] consiliile locale au obligația de a asigura **accesul persoanelor și familiilor marginalizate**, [...] la locuință și la serviciile publice de strictă necesitate ...”

Conform aceleiași legi: *“Marginalizarea socială, în sensul prezentei legi, se definește prin poziția socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității; ea se manifesta prin absența unui minimum de condiții sociale de viață”.*

În cele din urmă, amintim Legea Asistenței Sociale nr. 292/2011 prevede că "pentru prevenirea și combaterea sărăciei și a riscului de excludere socială, prin politicile publice inițiate, statul: (a) asigură accesul persoanelor vulnerabile la unele drepturi fundamentale, cum ar fi: dreptul la locuință,"

Înțelegem de asemenea situația specială a persoanelor care au fost sau urmează a fi evacuate. În cazul acestora Municipiul trebuie să ofere sprijin pentru a evita ajungerea familiilor evacuate în stradă, fapt ce de multe ori rezultă în pierderea locurilor de muncă, abandon școlar, agravarea unor situații medicale etc.

Înțelegem de asemenea obligativitatea ca beneficiarii locuințelor sociale să aibă un minim venit care să permită acoperirea unor costuri legate de locuință. În același timp, considerăm că municipiul trebuie să ofere sprijin potrivit (adăpost de noapte, centru rezidențial) persoanelor complet lipsite de venituri.

În direcția acestor principii și prevederi legislative, facem următoarele recomandări de modificare a grilei de criterii pe baza cărora sunt stabilite listele de priorități pentru acordarea unei locuințe sociale:

Secțiunea 1. Situația locativă actuală

Propunem separarea criteriului a) *cu contract de închiriere la proprietar/în spațiul părinților/condiții impropii/în cămine/locuințe de serviciu – 9 puncte* astfel:

- a) *cu contract de închiriere la proprietar/în spațiul părinților/locuințe de serviciu – 5 puncte*
- b) *condiții impropii (în stradă, locuințe improvizate, locuințe în stare avansată de degradare) – 12 puncte*
- c) *în cămine – 10 puncte*

Propunem această modificare deoarece nevoia unei persoane care locuiește în condiții impropii de a avea acces la o locuință socială este mult mai mare decât pentru o persoană care locuiește cu chirie sau este găzduită de părinți. Șansele unei astfel de persoane de a accesa prin propriile puteri o locuință sunt mult mai mici, la fel și șansele de a avea un loc de muncă și deci, de a nu avea nevoie de sprijin din partea instituțiilor publice. Mai mult, în lipsa posibilității de a accesa un loc de muncă duce la imposibilitatea de a migra spre independență financiară și, deci, perpetuarea nevoii de a fi sprijinit prin proiecte sociale.

Înțelegând că criteriul locuire *în condiții impropii* este subiectiv, considerăm că rolul unei evaluări sociale efectuate de către DGASPC este determinant în evaluare condițiilor actuale de locuire. Propunem ca în cadrul acestei evaluări să se ia în considerare următoarele: supraaglomerare locuinței, deprivarea locuinței de unitate sanitară (baie și toaletă de interior), electricitate și sistem de încălzire, lipsa accesului la serviciile de apă, canalizare și salubritate.

Secțiunea 3. Număr copii aflați în întreținere sau care gospodăresc împreună cu părinții

Propunem creșterea punctajului pentru criteriile de la această secțiune astfel.

- a) 2 puncte pentru fiecare copil

Dat fiind impactul major pe care locuirea improprie îl are asupra situației și dezvoltării copilului (cel puțin în ceea ce privește frecvența și rezultatele școlare, stare de sănătate), considerăm că familiile cu copii trebuie tratate cu prioritate. Pe baza grilei actuale, o persoană cu studii superioare (care nu are copii) este evident avantajată față de o familie care are copii, dar ai cărei membri nu au studii superioare, iar acest lucru este inechitabil. Copiii care nu vor beneficia de un cămin care să le permită o dezvoltare armonioasă pot fi viitoare persoane aflate în situații limită la vârsta de adult și, deci, posibile persoane care vor depinde de bugetele de asistență socială.

Secțiunea 5 Categoriile sociale

1. Propunem eliminarea criteriilor: a) *salariați – 13 puncte*, f) *funcționari publici – 2 puncte*,

Considerăm că îndeplinirea acestor criterii nu spune nimic despre marginalizarea persoanei, sau despre situația economică a acesteia, așa cum prevede legislația menționată în preambulul documentului propus. Mai mult, având în vedere realizarea unei metodologii pentru acordarea locuințelor de serviciu, este cu atât mai greu de înțeles de ce categoria *funcționar public* reprezintă o categorie distinctă la alocarea locuințelor sociale, transformându-i în persoane eligibile pentru două categorii diferite de locuințe aflate în proprietatea statului.

2. Înlocuirea criteriului *b) pensionari* cu criteriul *vârstnici – persoane care au împlinit vârsta de pensionare stabilită de lege* (cf. Legii 17/2000 – privind Asistența socială a persoanelor vârstnice).

Propunem această modificare deoarece nu calitatea de pensionar determină un anumit grad de vulnerabilitate, ci vârsta înaintată corelată cu nivelul veniturilor. Atragem de asemenea atenția că există vârstnici care nu sunt pensionari, precum și pensionari ale căror venituri depășesc venitul mediu pe economie.

3. Propunem creșterea punctajului pentru criteriul *e) persoane beneficiare de ajutor social/indemnizații la 13 puncte*

Propunem această modificare deoarece calitatea de beneficiar de ajutor social indică un nivel extrem de marginalizare socială. Considerând că repartizarea locuințelor sociale este expresie a politicile de locuire socială ce trebuie să se adreseze cu prioritate grupurilor celor mai vulnerabile, beneficiarii de ajutor social sunt cei care ar trebui tratați cu prioritate.

Secțiunea 7 Studii absolvite

Propunem eliminarea acestei secțiuni, considerând că nivelul de studii nu este un indicator în ceea ce privește nivelul de marginalizare al persoanelor, ci mai degrabă un indicator care ne arată capacitatea persoanei de a se integra pe piața muncii. Mai mult decât atât, punctajele propuse, care sunt cu atât mai mari cu cât studiile absolvite sunt mai înalte, este profund discriminatoriu pentru persoanele fără studii absolvite sau cu un nivel scăzut de studii.

h) studii superioare finalizate – 10 puncte.

Pe lângă recomandările concrete ce vizează grila de criterii, vă aducem în atenție și alte câteva sugestii:

- Implicarea DGASMB în oferirea de sprijin pentru obținerea documentelor și întocmirea dosarelor, acolo unde este nevoie/eventual printr-un nou serviciu specializat;
- Clarificarea faptului că accesul la o locuință socială sau alt tip de servicii, beneficii, prestații și indemnizații sociale nu trebuie să fie condiționată de existența unor datorii (amenzi, impozite etc)
- Fără îndoială, trebuie clarificată situația actuală a stocului de locuințe publice/sociale și creșterea acestuia, inclusiv prin achiziția de noi locuințe
- Eventualele documente notariale care trebuie întocmite de către potențialii beneficiari ar trebui să fie înlocuite de declarații pe propria răspundere. Pentru cei mai vulnerabili, costurile notariale pot fi prohibitive și pot duce la necompletarea dosarului pentru o locuință socială.

Secțiunea 8 Vechimea cererii

Propunem mai multe praguri de vechime, astfel:

0-3 ani – 2

3-6 ani - 4

7-10 ani – 6

≥ 10 ani – 10 puncte

Aceste propuneri sunt susținute de:

Oana Preda, CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică

Irina Zamfirescu, Asociația ActiveWatch

Cristina Oprea, Asociația Carusel

Ionuț Jugureanu, Fundația PARADA

Veda Popovici, Frontul Comun pentru Dreptul la Locuire

Ana Rădulescu, Asociația Asistenților Sociali din România – ASproAS

Carmen Gheorghe, Asociația E-Romnja

Bogdan Suditu, Asociația Make Better

Nicoleta Chiriță, Habitat for Humanity România

Ioana Petrache, Fundația PACT